

ע"פ 15333/09/19 - אביהו טובי נגד מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

13 אוגוסט 2020

ע"פ 15333-09-19 טובי נ' מדינת ישראל

לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ, סגנית נשיא
כב' השופטת דנה כהן-לקח
כב' השופט דוד גדעוני
בעניין: אביהו טובי

ע"י ב"כ עו"ד סלבה רודנקו
מטעם הסנגוריה הציבורית

המערער

נגד

מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ
על ידי פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המשיבה

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ש' הרבסט) מיום 20.6.19, בו הוטלו על המערער בגין הרשעתו בעבירות מס, ששה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, ולחלופין ככל שאינו מסוגל לבצען - במאסר ממש, וכן שלושה חודשי מאסר על תנאי וקנס (ת"פ 54272-03-16).

כתב האישום

2. נגד המערער ונגד חברת ירקונית בע"מ שבניהולו [להלן - החברה] הוגש כתב אישום הכולל ארבעה אישומים המייחסים להם ביצוע עבירות על פי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1976 ופקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

על פי הנטען באישום הראשון, בין השנים 2010 - 2011 סיפקו החברה והמערער שירותי אינסטלציה וחשמל לבניית וילה בבית זית. עבור השירותים שסיפקו שולם לחברה סך 412,057 ₪ כולל מע"מ בסך 56,835 ₪, אולם המערער לא הוציא חשבוניות מס בגין סכום זה והמס לא הועבר לרשויות מס ערך מוסף. בגין מעשים אלה יוחסו למערער עבירות על פי חוק מס ערך מוסף, של אי הוצאת חשבוניות מס ומסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת במטרה להתחמק מתשלום מס.

על פי הנטען באישום השני, המתייחס לשנים 2010 - 2015, הוציאה החברה באמצעות המערער חשבוניות מס

עמוד 1

ללקוחותיה בסכום של 757,816 ₪ אשר המס הנובע מהן עומד על סך 112,531 ₪, אולם אלה לא נרשמו בספרי הנהלת החשבונות של החברה ובדיווחים החודשיים למע"מ מתוך כוונה להתחמק מתשלום מס. בגין מעשים אלה יוחסו למערער עבירות על פי חוק מס ערך מוסף של הוצאת חשבוניות מס ואי תשלום המס הכלול בה ומסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת במטרה להתחמק מתשלום מס.

על פי הנטען באישום השלישי, המתייחס לשנת 2014, עמדו עסקאותיה של החברה על פי ספרי חשבונותיה ע"ס 987,605 ₪, ואולם החברה והמערער לא דווחו לשלטונות מס ערך מוסף על סך 967,606 ₪ מתוך עסקאות אלה והמס הכלול בהן בסך 147,601 ₪ מתוך כוונה להתחמק מתשלום מס. כן הוציאו חשבוניות מס ולא שילמו במועד את המס הכלול בהן. בגין מעשים אלה יוחסו למערער עבירות על פי חוק מס ערך מוסף של הוצאת חשבוניות מס ואי תשלום המס הכלול בה ומסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת במטרה להתחמק מתשלום מס.

על פי הנטען באישום הרביעי, המתייחס לשנים 2011 - 2012, החברה, באמצעות המערער, לא הגישה לפקיד השומה דו"חות על הכנסותיה בשנות המס הללו ללא סיבה מספקת. בגין מעשים אלה יוחסו למערער שתי עבירות של אי הגשת דו"ח לפי פקודת מס הכנסה.

ההליך בבית משפט קמא

3. המערער הודה בבית משפט קמא בעובדות כתב האישום, תוך שציין כי בחלק מהשנים הרלוונטיות בכתב האישום הנהלת החשבונות לא היתה בטיפולו אך "הוא לוקח אחריות על הענין". בעקבות הודאתו הרשיעו בית משפט קמא בכל העבירות שיוחסו לו בכתב האישום (הכרעת דין מיום 17.4.18).

4. לאחר שהוכן תסקיר שירות מבחן וכן חוות דעת של הממונה על עבודות שירות, ולאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש, הטיל בית משפט קמא על המערער עונש של ששה חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות בכפוף לחוות דעת הממונה, וככל שאין הוא מסוגל לבצען במאסר ממש, שלושה חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 7,000 ₪. בית משפט קמא ציין בגזר דינו כי מדובר בפרשה עבריינית אחת של עבירות מס שבוצעו לאורך תקופה ממושכת בת חמש שנים, כאשר סכום המס הכולל שנמנע המערער מלשלם מסתכם בסך 316,967 ₪. בשים לב לערכים המוגנים בעבירות המס, לנסיבות ביצוע העבירות ולמדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה קבע בית משפט קמא כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 חודשי מאסר אשר יכול שירוצו בעבירות שירות ועד 16 חודשי מאסר לריצוי בפועל, וכן מאסר על תנאי וקנס. בית משפט קמא הוסיף וקבע כי מקומו של המערער הוא בחלקו המרכזי-תחתון של מתחם הענישה. צוין לענין זה כי המערער הודה בעבירות המיוחסות לו וקיבל אחריות לביצוען וכן שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק. המערער אף הסיר חלק ממחדליו גם אם לא את כולם. עוד צוין כי מדובר בנאשם בן 79 שמצבו הרפואי איננו טוב בעקבות תאונת עבודה קשה אשר גרמה לו לפגיעה אורתופדית משמעותית בנוסף לבעיות רפואיות נוספות, וכי עונש מאסר לריצוי בפועל ממש יקשה על המערער עד מאוד. בית המשפט זקף לזכות המערער גם את מצבו הכספי המורכב כפי שעלה מתסקיר שירות המבחן. מנגד צוין כי לחובת המערער עבר פלילי קודם בעבירה של הסעת תושב זר וכן בעבירה בתחום המסים בגינה ריצה עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות. צוין כי מאסר זה לא גרם למערער להפנים את חובותיו וגם לאחריו שב וחסא בעבירות מס. בשים לב למכלול השיקולים האמורים גזר על המערער את העונש שגזר.

הערעור

5. המערער הגיש ערעור הן על הכרעת הדין (שניתנה כאמור בעקבות הודאתו בעובדות כתב האישום) והן על גזר הדין. בעקבות הערות בית המשפט, חזר בו המערער מן הערעור על הכרעת הדין ולפיכך נותר לדיון רק ערעורו על חומרת העונש.

6. לענין העונש שנגזר עליו טוען ב"כ המערער כי בשים לב לגילו של המערער, למצבו הרפואי ולכך שחלק ממחדליו הוסרו, החמיר בית משפט קמא בעונשו מעבר למידה. נטען עוד כי אף שבית משפט קמא גילה התחשבות רבה בבקשותיו של המערער למתן ארכות לצורך הסרת המחדלים, היה מקום ליתן למערער ארכות נוספות בפרט לנוכח תאונת העבודה שאירעה למערער באפריל 2017. כן נטען כי לאחרונה הצליח המערער להיכנס לפרויקט בניה שיאפשר לו להשלים את הסרת המחדלים תוך זמן קצר. צוין עוד כי לו ניתנה למערער האפשרות להסרת המחדלים במלואם ניתן היה להסתפק בהטלת עונש של מאסר על תנאי וקנס, וכי זהו העונש הראוי בעניינו של המערער, בפרט לנוכח גילו ומצבו הרפואי.

7. יצוין כי בעת מתן גזר הדין עמדה לפני בית משפט קמא חוות דעת הממונה מיום 27.12.18 ולפיה נדרש המערער להמציא לממונה חוות דעת עדכנית של אורתופד לענין מצבו הרפואי. בחוות דעת נוספת מיום 5.6.19 (שהוגשה לפני גזירת דינו של המערער אך לא ניתנה לה התייחסות בגזר הדין) ציין הממונה כי הן על פי דברי המערער והן על פי חוות דעת רפואית שהמציא אין הוא כשיר לבצע עבודות שירות. כזכור, בגזר דינו קבע בית משפט קמא כי עונש המאסר ירוצה בעבודות שירות בכפוף לחוות דעת הממונה, וככל שזו תלמד כי המערער אינו מסוגל לבצע עבודות שירות ירוצה העונש במאסר בין כתלי הכלא. עוד הורה בגזר הדין על התייצבות המערער לפני הממונה והגשת חוות דעת נוספת אשר לא הוגשה עד למועד הדיון בערעור. בדיון שהתקיים לפנינו הורינו לממונה על עבודות שירות להגיש חוות דעת עדכנית בעניינו של המערער. הממונה הגיש חוות דעתו ולפיה המערער נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות במגבלות מסוימות ואף הביע הסכמתו ומחויבותו לביצוען.

8. לאחר הגשת חוות דעת הממונה, ביקש ב"כ המערער לאפשר למערער להסיר את מחדליו ולדחות את מתן פסק הדין בעניינו במספר חודשים לצורך כך. עוד ביקש שככל שעונש המאסר בעבודות שירות יעמוד על כנו, יוקל בעונשו ע"י הקטנת מספר חודשי המאסר ולחלופין המרתם בקנס ושל"צ ככל שיצליח להסיר את המחדלים. המערער הוסיף וביקש כי לאור מצבו הרפואי, כמו גם קביעות הממונה בחוות דעתו, יורה בית המשפט כי המערער יבצע את עבודות השירות בהיקף של 6.5 שעות ליום.

הכרעה

9. לאחר שבחנו את גזר הדין ואת טענות ב"כ המערער, מסקנתנו היא כי דין הערעור להידחות.

10. כפי שציין ב"כ המערער, בית משפט קמא גילה התחשבות רבה במערער ונתן למערער מספר ארכות לצורך

הסרת המחדלים. כך עשה גם לאחר שהמערער הודה והורשע בדין. לפיכך לא ראינו מקום לדחות את מתן פסק הדין ולתת לו ארכה נוספת להסרת המחדלים. נציין כי הנסיבה המשמעותית לחומרה בעניינו של המערער היא העובדה שהמערער הורשע בעבר בביצוע עבירות מס, במסגרת חברה אחרת, ונדון למאסר של 6 חודשים בדרך של עבודות שירות. אף שעונשו נגזר בחודש ספטמבר 2011 המערער לא הפנים את הלקח וחזר לבצע, עוד באותה שנה, עבירות מס נוספות במסגרת החברה. בשים לב לנסיבה זו, לריבוי העבירות ולתקופה הממושכת בה נעברו, וחרף נסיבותיו האישיות של המערער שאינן פשוטות, אין מקום להסתפק בעניינו בעונש שאיננו כולל רכיב של מאסר בפועל. זו היתה גם דעתו של שירות המבחן אשר המליץ להטיל על המערער עונש מוחשי ומרתיע ולבחון התאמתו לביצוע עונש מאסר בעבודות שירות כ"עונש מוחשי שסייע בהבהרת גבולות המותר והאסור". בית משפט קמא בחן נסיבות אלה, כמו גם את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מס ואת נסיבותיו האישיות של המערער, בהן גילו, מצבו הרפואי והסרת חלק מהמחדלים, והטיל על המערער עונש המאזן כראוי בין נסיבות ביצוע המעשים ובין נסיבותיו האישיות של המערער. לא מצאנו כל עילה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור בעונש שהוטל.

11. לענין קביעת היקף השעות היומי של עבודות השירות, הוגשה בקשה מוסכמת לבית משפט קמא וניתנה החלטתו לפיה ככל שהדבר אפשרי מבחינתו של הממונה על עבודות שירות ומקום הצבתו של המערער, הוא מורה כמוסכם (החלטה מיום 5.8.19). לפיכך לא ראינו מקום להידרש לענין זה.

12. הערעור נדחה.

המערער יתייצב לריצוי עבודות השירות ביום 29.12.20 (כהמלצת הממונה) בשעה 08:00 במשרדי הממונה על עבודות שירות במפקדת מחוז דרום בבאר שבע.

מזכירות בית המשפט תמציא פסק הדין לב"כ הצדדים ותוודא טלפונית קבלתו בידם. כן תמציא פסק הדין לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, כ"ג אב תש"פ, 13 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.

דוד גדעוני, שופט

דנה כהן-לקח,
שופטת

גילה כנפי שטייניץ,
שופטת